

Střípky vzpomínek pana Fary z Brtce na II. světovou válku

V období II. světové války jsem byl nuceně nasazen na práci v Německu. V létě r. 1942 jsem dostal obsílku a 20. srpna 1942 jsem odjížděl ze Sedlčan do Benešova a odtud do Prahy. Z Prahy jsme jeli vlakem na tři směry do Německa. Já jsem jel do Essenu. V Essenu nás roztřídili a já jsem odjel dál do Dattelu. Pracoval jsem se svým kamarádem z Brtce Josefem Křížem u soukromého podnikatele, který dělal zakázky pro vojsko. Měl firmu, která se zabývala montážemi a zajišťovala stavby v Hamburku, ve Štětině (za války patřil k Německu), v Drážďanech, ale i v zahraničí. Natírali jsme speciálními nátěry vnitřky tankerů, kterými se přepravovala nafta, dále podzemní bunkry, mosty a podobné stavby pro vojenské účely. Měl jsem štěstí, že jsem pracoval u soukromníka, protože jsem dostával slušný plat a mohl jsem si zaplatit hotel a stravu. Dokonce mi můj mistr zařídil dovolenou, takže jsem se za ty tři roky, co jsem tam dělal, dostal dvakrát domů. Pracovali jsme ještě s holandskými pracovníky. Náš mistr byl Němec a byl to slušný člověk. I s ostatními Němci ve firmě jsme docela vycházeli, ani s místními obyvateli jsme neměli zvláštní problémy. Byli jsme pro ně sice cizinci, stejně jako Holanďané, ale nechovali k nám zášť jako k ostatním Slovanům, např. k Polákům nebo k Rusům. Němci nejvíc nenáviděli Poláky. Plivali po nich, dávali jim nejhorší práce, museli nosit označení „P“. Rusové, to byli většinou váleční zajatci, bydleli v hromadných ubytovnách, kde byla jen úzká ulička a po obou stranách stály řady paland po čtyřech lůžkách nad sebou. Byli hladoví, špinaví a vyčerpaní po těžké práci v uhelných dolech.

My jsme měli poměrně dobrý plat, ale práce byla dost riziková, např. když jsme natírali vysoké konstrukce nebo mosty. Pracovali jsme ve velkých výškách bez jištění. Čištění a natírání vnitřků tankerů zase přinášelo zdravotní rizika. Dlouhodobá práce v tomto prostředí měla za následek zdravotní postižení, protože jedovaté výpary z nátěrů byly uvnitř nedostatečně větrány. Natírali jsme pouze štětci. Čtvrt hodiny jsme pracovali uvnitř a pak jsme se museli jít na půl hodiny nadýchat ven na čerstvý vzduch. Jednou se stalo, že při této práci jeden natěrač uvnitř omdlel, přestože jsme nosili masky a roušky přes obličej.

Když jsem v srpnu 1942 přijel do Německa, viděl jsem pěkná města - Dattel, Štětín, Hamburk, Drážďany aj., která se od dubna 1943 postupně měnila v trosky po leteckých náletech. To byla nejhorší věc, která sužovala nejen nás, ale i všechno obyvatelstvo. Nálet ohlašovaly sirény a my jsme museli okamžitě přerušit práci nebo jakoukoliv činnost a utíkali jsme se schovat buď do sklepa nebo do krytů, které byly k tomu určeny. Dvakrát jsme pňšli o všechny věci, protože budovy, kde jsme bydleli, zůstaly v troskách. Proti těmto náletům používali vojáci obrovské balony, které se vznášely nad městem a byly prostřednictvím silných lan ukotveny k zemi. Balony měly zabraňovat bombardovacím letadlům v nalétávání na město, ale výrazný účinek neměly. Jednou jsme končili práci v Hamburku a měli jsme se druhý den přesunout do Štětína, jenže v noci proběhl nálet, město bylo rozbité včetně nádraží a my jsme museli jít pěšky k dalšímu nádraží vzdálenému asi 35 km. Když byl rozbit i Štětín, vrátili jsme se do Dattelu, kde jsme prožili konec války. Blízko Dattelu bojovali američtí dělostřelci. Odstřelovali Dortmunth, který byl asi 16 km odtud. Byl to takový hluk a otřesy, že jsme nemohli vůbec vyjít na ulici. Týden jsme bydleli ve sklepě pod troskami hotelu a živili jsme se tím, co jsme našli v rozbombardovaném městě. Vzpomínám si, že jsme poslouchali rádio. 5. května jsme měli naladěné vysílání z Prahy a slyšeli jsme volání českého rozhlasu o pomoc.

Válka skončila v květnu 1945, ale domů jsem se vrátil až dva měsíce po válce. Vlaky nejezdily, protože všechno bylo rozbombardované. Američané nás stěhovali z jednoho sběrného tábora do druhého, tak jsem prošel asi pěti tábory. Když nás američtí vojáci vezli přes Münster, viděli jsme jen hromady sutin, mezi kterými byla prohrnutá cesta pro auto. Konečně jsme se dostali k

provozní nádraží, kde nás naložili do nákladních vagónů, tzv. „dobyčáků“ a těmi jsme jeli týden pouze o suché stravě do Domažlic, kde už jsem se cítil jako doma.

Podle vyprávění p. Františka Fary z Brtce č. 9 sepsala M. Bendová
Hlas Nadějkova, 2/2001